

LAIKIPIA

UNIVERSITY

UNIVERSITY EXAMINATIONS

2ND SEMESTER 2023/2024 ACADEMIC YEAR

SECOND YEAR EXAMINATIONS FOR BACHELOR OF ARTS KISWAHILI AND COMMUNICATION

KICO 223: SARUFI YA KISWAHILI NA MAWASILIANO

STREAM: R

TIME: 2 HRS

DAY: TUESDAY (2.30-4.30PM)

DATE: 16/4/24

THIS QUESTION PAPER CONSISTS OF THREE (3 PAGES)

PLEASE DO NOT OPEN UNTIL THE INVIGILATOR SAYS SO.

MAAGIZO: Jibu swali la **KWANZA** na maswali mengine yoyote **MAWILI**

SWALI LA KWANZA: NI LA LAZIMA (ALAMA 30)

a) Fafanua maana ya istilahi zifuatazo:

i. Fonetiki.	(Alama 2)
ii. Fonolojia.	(Alama 2)
iii. Mofolojia.	(Alama 2)
iv. Sintaksia.	(Alama 2)
v. Semantiki.	(Alama 2)

b) Jadili mitazamo mbalimbali kuhusu asili ya lugha ya binadamu huku ukionyesha

umuhimu na upungufu wa kila mtazamo. (Alama 20)

SWALI LA PILI (ALAMA 20)

a) Bainisha tofua iliopo kati ya taaluma ya Fonetiki na taalumu ya Fonolojia. (Alama 6)

b) Ainisha konsonanti za Kiswahili kwa kuzingatia kigezo cha Mahali pa Kutamkia.

(Alama 14)

SWALI LA TATU (ALAMA 20)

a) Huku ukitoa mifano mwafaka eleza mabadiliko ya kifonolojia ya konsonanti ifuatayo.

(Alama 20)

- i. Kudhoofika kwa konsonanti.
- ii. Kuimarika kwa konsonanti.
- iii. Kudondoshwa kwa kwa sauti.
- iv. Ukaakaaishaji.

SWALI LA NNE (ALAMA 20)

- a. Huku ukitumia mifano mwafaka, bainisha maana ya: (Alama 10)
- i. Sentensi sahili.
 - ii. Sentensi ambatani.
 - iii. Sentensi changamani.
- b. Changanua sentensi zifuatazo kwa michoro ya mishale: (Alama 10)
- i. Mguu unauma.
 - ii. Kiprono anakula polepole.
 - iii. Mwanafunzi anasoma na Mwalimu anafunza.
 - iv. Kijana anaandika kitabu lakini msichana analima shambani

SWALI LA TANO (ALAMA 20)

Fafanua Aina tano za Virai (alama 20)

